

Asia: VN/9627/2026

Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Ylioppilastutkintolautakunta kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksen luonnoksesta. Lautakunta pitää esitystä kokonaisuutena tarkoituksenmukaisena ja tarpeellisena sekä kannattaa ehdotettuja muutoksia. Esitys vahvistaa koulutusjärjestelmän toimintakykyä poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa sekä selkeyttää ylioppilastutkintoa koskevaa sääntelyä.

Häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva ehdotukset

Lausuntonne koskien häiriötilanteen määrittelyä

Lautakunta kannattaa koulutusjärjestelmän varautumista koskevien säännösten vahvistamista Yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaisesti. Ylioppilastutkinnon järjestämisestä poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa on perusteltua säätää nykyistä täsmällisemmin.

Lausuntonne koskien ehdotusta yksityisten koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuudeksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta oppivelvollisten ensisijaisuudelle poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa

Lautakunta kiinnittää huomiota lukiolain 18 a §:ään ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 4 a §:ään ehdotettuun sääntelyyn. Oppivelvollisten aseman turvaaminen poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa on perusteltua. Samalla olisi tarpeen arvioida myös oppivelvollisuuden jälkeisiä maksuttomia opintoja suorittavien opiskelijoiden asemaa. Vain harva opiskelija suorittaa lukion oppimäärän, ammatillisen perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon ennen 18 vuoden iän täyttämistä. Tämän vuoksi sääntelyssä tulisi huomioida myös ne opiskelijat, jotka ovat täyttäneet 18 vuotta mutta suorittavat edelleen oppivelvollisuuslain perusteella maksuttomia opintojaan. Sääntelyn tulisi turvata johdonmukaisesti sekä oppivelvollisten että oppivelvollisuuslain mukaisen maksuttomuuden piirissä olevien opiskelijoiden asema poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa, jotta tosiasialliset mahdollisuudet siirtyä koulutusasteelta toiselle turvataan Yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaisesti.

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 45 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 52 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ylioppilastutkinnosta annetun lain uudeksi 4 a §:ksi

Lautakunta kannattaa ehdotusta, jonka mukaan ylioppilastutkinnon kokeet voitaisiin poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa järjestää vain kerran vuodessa. Muutos tukee tutkinnon järjestämistä tilanteissa, joissa turvallisuustilanne tai yhteiskunnan toimintakyky estää normaalin tutkintoaikataulun toteuttamisen. Mahdollisuus järjestää tutkinto kerran vuodessa voi olla tarpeen erityisesti silloin, jos syksyn tutkintokerran järjestäminen viivästyy tai estyy.

Lautakunta pitää perusteltuna, että poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa käytettävissä olevat resurssit kohdennetaan ensisijaisesti tutkinnon suorittamiseen tähtääviin kokelaisiin. Tässä yhteydessä olisi harkittava sääntelyn täydentämistä viidennellä kohdalla siten, että tutkinnon jo suorittanut henkilö ei voisi täydentää tutkintoaan uusilla oppiaineilla tai oppimäärillä poikkeusolojen ja häiriötilanteiden aikana. Tämä tukisi esityksen tavoitetta kohdistaa rajalliset resurssit tutkinnon suorittajiin.

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain uudeksi 18 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain 4 §:n muuttamisesta

-

Lausuntonne koskien ehdotusta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain uudeksi 26 a §:ksi

-

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:ää koskevat muutokset

Lausuntonne koskien lain 8 §:ään ehdotettavia muutoksia

-

Ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Lausuntonne koskien lain 5 a §:ään ehdotettavaa muutosta

Lautakunta kannattaa englanninkielistä ylioppilastutkintoa koskevia muutoksia. Ehdotettu sääntely yhdenmukaistaa ylioppilastutkinnosta annetun lain ja lukiolain sanamuotoja sekä selkeyttää englanninkielisen tutkinnon kohderyhmää.

Lausuntonne koskien lain 21 §:ään ehdotettavaa muutosta

Lautakunta kannattaa ehdotusta, jonka mukaan osallistumisoikeuden epäämistä koskeva päätös pannaan täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, ellei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. Muutos selkeyttää sääntelyä ja vastaa ylioppilastutkinnon käytännön järjestämiseen liittyviä tarpeita.

Lausuntonne koskien lain 22 §:ään ehdotettavaa muutosta

Lautakunta kannattaa ehdotettua erityissäännöstä, joka koskee koesuorituksen arvostelua koskevien oikaisuvaatimuspäätösten perustelemista. Ehdotettu muotoilu vastaa ylioppilastutkinnon arvostelujärjestelmän erityispiirteitä sekä lain tarkoitusta. Muutos ottaa huomioon perustuslakivaliokunnan kannanotot ja eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisussa esitetyt näkökohdat sekä selkeyttää vallitsevaa oikeustilaa.

Lausuntonne koskien lain 24 §:ään ehdotettavaa muutosta

Lautakunta kannattaa ylioppilastutkinnosta annetun lain 24 §:ään ehdotettua tiedonsaantioikeutta koskevaa sääntelyä. Ehdotettu muutos on tarpeellinen, jotta rehtori voi luotettavasti varmistaa englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittamiselle säädettyjen edellytysten täyttymisen. Lautakunta pitää perusteltuna, että tiedonsaantioikeus on rajattu vain välttämättömiin tietoihin oleskeluluvan voimassaolosta, perusteesta, lajista ja hakemuksen käsittelyn tilanteesta.

Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen työelämätoimikuntia koskevia muutosehdotuksia

-

Täsmennykset toisen asteen lukuvuosimaksuja koskeviin säännöksiin

Lausuntonne koskien lukiolain 34 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annettuun lakiin ehdotettava muutos

Lausuntonne koskien lain 3 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Vikberg Thomas
Ylioppilastutkintolautakunta

Lindroos Minka

